

Länsstyrelsen
Västernorrland

Bevarandeplan Natura 2000

Blåsttorpet SE0710219

Namn:	Blåsttorpet
Sitecode:	SE0710219
Områdestyp:	SAC 2011-03
Areal:	0,62 ha
Skyddsform:	Oskyddat
Kommun:	Sundsvall
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Koordinat:	690412/153336
Karta:	17G 0G
Ägarförhållanden:	Holmen skog
Uppdaterad:	2018-06-04

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT OM NATURA 2000	3
1.1 Allmänt om bevarandeplanen.....	3
2. GRUNDER FÖR UTPEKANDE	3
2.1 Ingående naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet	3
3. BEVARANDESYFTEN OCH BEVARANDEMÅL.....	3
4. OMRÅDESBESKRIVNING.....	4
4.1 Allmän områdesbeskrivning	4
4.2 Intressanta arter i området, ej med i art- och habitatdirektivet.....	4
5. EKOLOGISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	4
5.1 För området i dess helhet	4
5.2 För ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet.....	5
6. HOTBILD MOT NATURA 2000-OMRÅDET	5
7. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	5
7.1 Områdesskydd.....	5
7.2 Skötselåtgärder	6
8. BEVARANDESTATUS	6
9. UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL.....	6
10. REFERENSER	7
11. KARTOR	8

1. Allmänt om Natura 2000

Natura 2000 heter det nätverk av skyddsvärda områden som alla EU:s medlemsstater ska bidra till att skapa enligt EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) samt Fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Syftet är att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden inom gemenskapen. Sverige har som medlem i EU åtagit sig att se till att naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus, dvs. att de finns kvar i långsiktigt hållbar omfattning genom att vidta bevarandeåtgärder i form av skydd och skötsel. Genom 15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd har EU-direktiven implementerats i svensk lagstiftning. Ett särskilt tillstånd krävs om man vill utföra åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt. Som en hjälp vid arbetet med att bevara naturvärdena i Natura 2000-områden samt som ett stöd för verksamheter som bedrivs i anslutning till området ska det finnas bevarandeplaner för samtliga områden.

1.1 Allmänt om bevarandeplanen

Bevarandeplanen är det dokument som ska beskriva vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som ska ange vilka bevarandeåtgärder som planeras. Bevarandeplanen behandlar områdets ingående naturtyper och arter som finns upptagna i EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. En viktig del i arbetet med att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder är formuleringen av bevarandesyfte och bevarandemål för varje Natura 2000-område samt att planera och prioritera vilka bevarandeåtgärder som behövs utifrån i dagsläget kända förhållanden och hot. Bevarandesyftet utgår från 17§ Förordningen om områdesskydd som anger att länsstyrelserna ska upprätta beskrivningar av syftet samt för de livsmiljöer och arter för vilka gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas eller återställas.

2. Grunder för utpekande

2.1 Ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet

Området Blåsttorpet är utpekad att ingå i nätverket Natura 2000 enligt art & habitatdirektivet mot bakgrund av att det inom området finns den i direktivet prioriterade naturtypen artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (tabell 1). På kartan finns naturtypen redovisad geografiskt för området.

Tabell 1. Ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet

<i>Kod</i>	<i>Naturtyp</i>	<i>Areal (ha)</i>	<i>Andel (%)</i>
6230*	Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	0,56	90

*) = Prioriterad naturtyp

3. Bevarandesyften och bevarandemål

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det

enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Blåsttorpet utgör en mycket värdefull och artrik ängsmark. Området hyser flera hotade kärlväxt- och svamparter och är ett representativt exempel på en idag mycket sällsynt naturtyp. Naturvärdena inom området är starkt knutna till ängsmarkens långa tradition av årlig slåtterhävd. Det främsta bevarandesyftet är att bevara och upprätthålla den prioriterade naturtypen artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat. Det är därför av yttersta vikt att området fortsätter att hävdas traditionellt genom årlig slåtter för att förhindra att naturvärdena förloras.

I tabell 2 finns en sammanfattning av de bevarandemål som anger det tillstånd som bör råda i det enskilda området för att optimera områdets bidrag till uppnåendet av gynnsam bevarandestatus på nationell, biogeografisk eller EU-nivå.

Tabell 2. Bevarandemål för ingående naturtyp

<i>Naturtyp</i>	<i>Bevarandemål</i>
6230, Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	<ul style="list-style-type: none">• Naturtypen ska bibehållas med traditionell slåtterhävd på minst 0,56 ha• De typiska arterna stagg, fältgentiana, kattfot, prästkrage och vanlig låsbräken ska finnas spridda i området.• Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma

4. Områdesbeskrivning

4.1 Allmän områdesbeskrivning

Blåsttorpet är beläget 420 m ö h i det höglänta och storbrutna skogslandet i gränstrakterna mellan Medelpad och Hälsingland. Markerna utgörs av gammal hackslåttmark som delar av två små lägdor. Marken har en förhöjd basmättnadsgrad vilket tillsammans med en lång slåtterkontinuitet leder till en mycket artrik kärlväxtflora. Även svampfloran är mycket rik med vaxskivlingar och rödsporingar. Inom området finns en mindre skogsdunge med 10-talet yviga storvuxna granar.

4.2 Intressanta arter i området som ej är med i artdirektivet

Bland de många växter man kan hitta på Blåsttorpets ängsmarker förekommer bland annat gullviva (*Primula veris*), månlåsbräken (*Botrychium lunaria*), fältgentiana (*Gentianella campestris*) och fjälltimotej (*Phleum alpinum*). Här fanns tidigare den ena av Medelpads två förekomster av fjällgentiana (*Gentiana nivalis*) men sannolikt är den i dagsläget utgången här. Under hösten ses också många hävdgynnade marksvampar bl.a. scharlakansvaxskivling (*Hygrocybe punicea*).

5. Ekologiska förutsättningar

5.1 För området i dess helhet

Blåsttorpet är ett välskött torpställe med artrika marker. Området hyser flera hotade kärlväxt- och svamparter och är ett representativt exempel på en idag mycket sällsynt naturtyp. Blåsttorpets ängsmark bör skyddas på grund av dess biologiska värden och betydelse för

kännedomen om landets natur- och kulturhistoria. Det finns förutsättningar att bibehålla värdena så länge som området årligen fortsätter att hävdas genom slåtter.

5.2 För ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

6230, Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat, är lågproduktiva gräsmarker med det dominerade gräset stagg. På silikatrika jordar uppvisar naturtypen stor variation när det gäller vegetationen. De artrika staggsamhällena har betingats av ängsbruk och betesdrift med i regel en lång kontinuitet.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- Slåtter med räfsning, gärna med efterbete, samt röjning av igenväxningsvegetation. Skötseln utformad enligt objektets speciella natur- och kulturvärden.
- I naturtypen får inte förekomma gödsling (förutom gödsel från djur på efterbete), kalkning, dikning eller insådd av främmande arter.

6. Hot mot Natura 2000 området

Blåsttorpet är idag oskyddat förutom statusen som riksintresse. Sedan en tid tillbaka hävdas ängen av torpets arrendator. Det främsta hotet mot området är utebliven hävd.

Vid beskrivandet av hotbilden för ett område kan endast nu kända problem belysas. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom områdets skötsel. Tyngdpunkten för hotbilden av varje enskilt Natura 2000-objekt ligger främst på lokala hot från landskaps- till artnivå.

Tabell 3. Verksamheter och faktorer som utgör potentiella hot mot områdets naturtyp

<i>Naturtyp</i>	<i>Hot</i>
6230, Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	<ul style="list-style-type: none"> • Utebliven eller olämplig skötsel på grund av ändrad markanvändning, hävd vid fel tidpunkt eller med felaktiga redskap • Tillskottsutfodring vid efterbete ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. • Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan. • Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning, täktverksamhet samt lednings- och vägdragningar. • Körskador från t ex uttransport av virke från angränsande skogar

7. Bevarandeåtgärder

7.1 Områdesskydd

Blåsttorpet är utpekad som riksintresse för naturvård enligt 3 kap MB sedan 1999 och ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet. Området är i övrigt oskyddat förutom det skydd som nätverket Natura 2000 innebär. Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs det

tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka ett Natura 2000-område. Tillståndsprövningar ska utgå från hur verksamheten eller åtgärden påverkar områdets bevarandemål och möjligheten för området att uppnå bevarandesyftet.

Miljöstöd söks för den årliga hävden. Om inte länsstyrelsen eller markägaren själv står för skötseln så skall uppdragsavtal tecknas med lämplig entreprenör. Så länge miljöstöd finns och skötseln är tillfredställande så behövs inget ytterligare skydd.

7.2 Skötselåtgärder

Området skall årligen skötas med traditionell slåtter och räfsning. Slåttern skall ske med skärande redskap. I dag sköts området privat med hjälp av miljöstödsersättning.

De större träden, främst granar, som tidigare fanns inom trädpartiet i mitten av ängen har avverkats och målet är att fortsatt hålla området öppet. Även i angränsande bestånd kan granar med fördel röjas bort.

Tabell 4. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

<i>Delområde</i>	<i>Skötselåtgärd</i>	<i>Tidpunkt</i>	<i>Prioritet</i>
Hackslåtten	Slätterhävd	Årligen	1
Trädpartiet i mitten av ängen	Ta bort framförallt uppväxande gran.	Vart 5:e år	2

8. Bevarandestatus

Bevarandestatusen för området i sin helhet är gynnsam då området sköts enligt traditionell hävd. Ängen är mycket artrik och innehåller ett av länets största fältgentianabestånd.

9. Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning av naturtyper och arter sker enligt Naturvårdsverket riktlinjer för uppföljning av skyddade områden och är beskrivna i regionala uppföljningsplaner på Naturvårdsverkets hemsida. Områdesvis uppföljning kommer att ske inom ett enskilt Natura 2000 område ifall det finns faktorer som där behöver följas upp särskilt och som inte fångas upp av den regionala uppföljningsplanen. Utvärdering av gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter sker på biogeografisk nivå, för Västernorrlands län den boreala regionen.

10. Referenser

Art-och habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EEG den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007

Natura 2000 i Sverige, handbok med allmänna råd, Naturvårdsverkets handbok 2003:9

15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m.

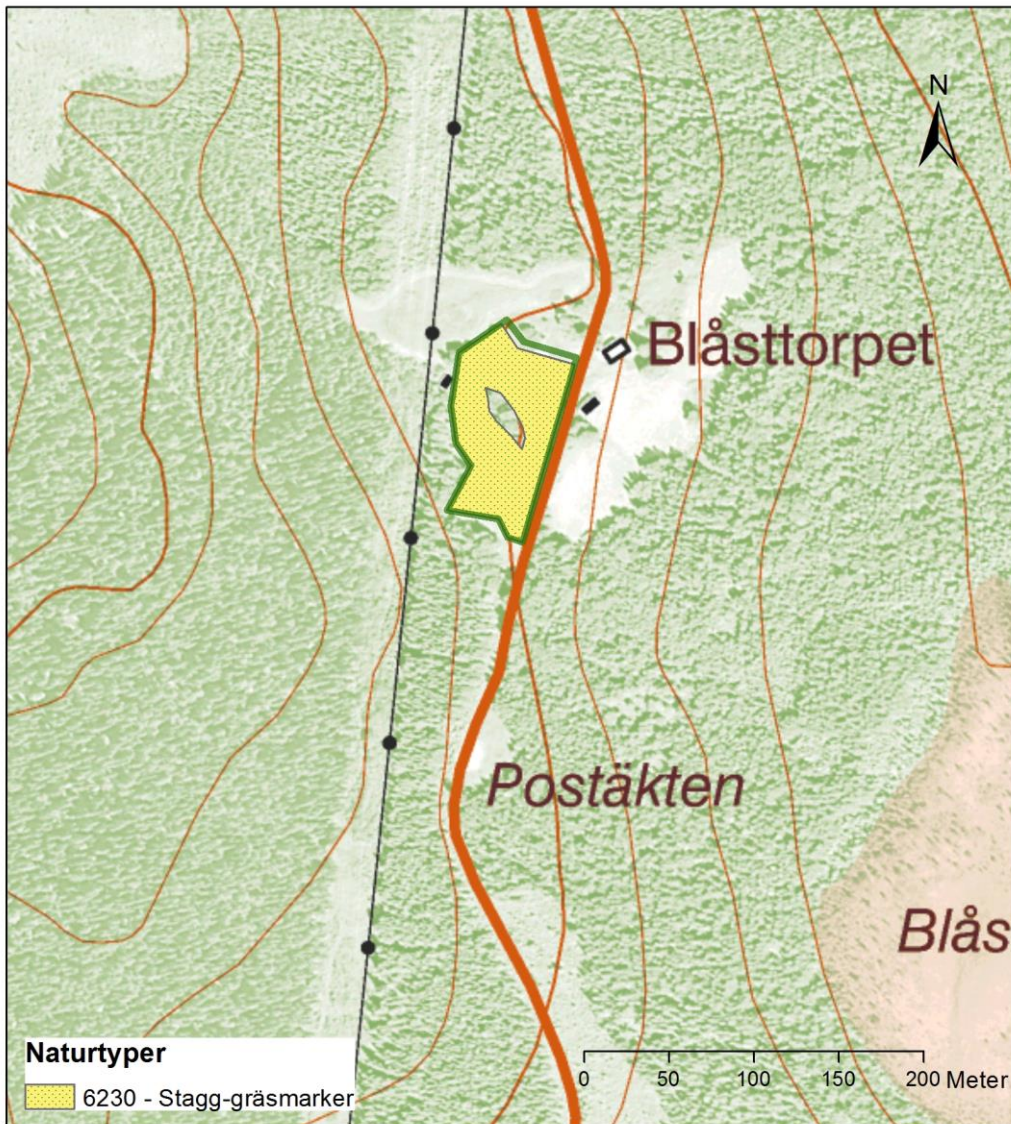
Ängs- och hagmarker i Västernorrlands län - del 1 Medelpad. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, 1992.

Program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, 1993:1.

Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Naturvårdsverket, 1996.

11. Kartor

Kartorna nedan visar de ingående naturtypernas utbredning samt en översikt av området. Aktuell information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område finns på Naturvårdsverkets hemsida, kartverket [skyddad natur](http://skyddad.natur.se). Observera att det är naturtypernas utbredning och förekomst i verkligheten som gäller vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken. Det innebär att både rapporterad areal och det som framgår av naturanaturtypskartan (NNK) kan behöva säkerställas med ytterligare uppgifter, t.ex. fältinventeringar.

 Natura 2000-gräns

 Naturresevat

© Länsstyrelsen Västernorrland

© Lantmäteriet Geodatasamverkan